

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
НАСТАВНО-НАУЧНО ВЕЋЕ
Бр. 19/XXIX-3/8
Датум: 11.09.2024. год.

На основу чл. 135. Статута Медицинског факултета у Београду, на предлог Научног већа утврђен на седници одржаној дана 09.09.2024. године, Наставно-научно веће Медицинског факултета у Београду на својој седници одржаној дана 11.09.2024. године донело је следећи:

**ПРАВИЛНИК О РАДУ
ЕТИЧКЕ КОМИСИЈЕ ЗА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ РАД СТУДЕНАТА
МЕДИЦИНСКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником ближе се регулише састав, надлежност, начин рада и друга питања од значаја за рад Етичке комисије за научноистраживачки рад студената Медицинског факултета Универзитета у Београду (у даљем тексту: Комисија).

У свом раду комисија ће се руководити овим Правилником, Правилником о раду ЦСНИРС-а МФУБ, Кодексом професионалне етике Универзитета у Београду, Правилником о условима за упис у Регистар за огледе на животињама и садржини и начину вођења тог регистра, програму обуке о добробити огледних животиња, обрасцу захтева за одобрење спровођења огледа на животињама, начину неге, поступања и лишавања живота огледних животиња, као и о садржини и начину вођења евиденције о држању, репродукцији, промету, односно спровођењу огледа на животињама, Правилником о раду етичких комисија и Одбора за професионалну етику Универзитета у Београду и Правилником о поступку утврђивања неакадемског понашања у изради писаних радова Универзитета у Београду.

II САСТАВ, НАДЛЕЖНОСТ И РАД ЕТИЧКЕ КОМИСИЈЕ

Састав Етичке комисије за научноистраживачки рад студената

Члан 2.

Председника и чланове Комисије именује Научно веће, на предлог Прорекана за науку.

Етичка комисија има 5 чланова из реда наставника Медицинског факултета. Раду Комисије присуствује један студент којег именује Центар за стручни и научноистраживачки рад студената (ЦСНИРС).

Мандат Комисије траје 4 (четири) школске године, осим студената чији мандат траје једну школску годину.

Надлежност Етичке комисије за научноистраживачки рад студената

Члан 3.

Етичка комисија за научноистраживачки рад студената:

1. Разматра сва етичка питања која се односе на научноистраживачки рад студената Медицинског факултета Универзитета у Београду, односно даје потребна етичка одобрења и мишљења за израду студентских научноистраживачких радова, у складу са члановима 8, 9, 10 и 10а Правилника о раду центра за стручни и научноистраживачки рад студената;
2. Конципира правила, обим и садржај етичких принципа повезаних са научноистраживачким радом студената Медицинског факултета Универзитета у Београду.
3. Стара се да се у сваком студентском научном истраживању осигура поштовање људских права, права на људско достојанство, посебно када се ради о вулнерабилним популационим групама, као и права из делокруга добробити лабораторијских животиња.
4. Промовише принципе медицинске етике како у оквиру наставе за студенте, тако и у стварању навике за етичко понашање у свакодневном животу и пракси;
5. У случају потребе може затражити мишљење наставника и сарадника, који нису чланови Комисије, а поседују знање из области која је конкретан предмет рада Комисије.

Права и дужности председника и чланова Комисије

Члан 4.

Председник Комисије нарочито:

1. покреће иницијативу за разматрање појединих питања из надлежности Комисије у складу са чланом 10а Правилника о раду центра за стручни и научноистраживачки рад студената;
2. стара се о благовременом извршавању обавеза из домена рада Комисије;
3. сазива седнице Комисије по својој иницијативи, на предлог чланова Комисије, продекана за науку, декана Факултета;
4. предлаже дневни ред и председава седницама Комисије;
5. потписује одлуке и акта које доноси Комисија;
6. стара се о примени овог Правилника.

Члан 5.

Члан Комисије остварује своја права и обавезе на начин утврђен овим Правилником.

Члан Комисије има нарочито право:

1. да о свим питањима о којима одлучује Комисија износи своје мишљење и даје одговарајуће предлоге;
2. да у процесу одлучивања усаглашава ставове и мишљења са другим члановима Комисије;
3. да изврши увид у усвојене записнике са одржаних седница Комисије;

4. да затражи стручна мишљења од Прорекана за науку, других чланова Деканског колегијума, Декана и других стручних органа и служби Факултета о појединим питањима која су предмет одлука Комисије;
5. да поставља питања која имају етички аспект у одређеној области рада и делатности Факултета;
6. да покрене и сва друга питања која спадају или могу спадати у надлежност и делокруг рада Комисије.

Члан 6.

Стручно-административне послове за потребе Комисије, вођење евиденције о донетим одлукама и изреченим мерама, као и друге послове по налогу Председника Комисије обавља Служба за НИР и ДАС.

Рад Комисије

Члан 7.

Комисија је дужна да своје послове и надлежности врши на начин и у границама овлашћења утврђених овим Правилником и актима из члана 1. овог Правилника.

Ради извршавања послова из свог делокруга Комисија може донети Етичке смернице за научноистраживачки рад студената и остала документа којима ближе регулише поступак рада и одлучивања.

Комисија ради на седницама, којима председава председник Комисије.

Изузетно, може се одржати електронска седница путем телеконференцијског система, путем електронске поште, односно на начин који омогућава утврђивање кворума, гласање и увид у статистику гласања.

Председник Комисије, у позиву за електронску седницу одређује начин одржавања и рада на електронској седници Комисије.

Седницама Комисије, поред чланова Комисије, могу да присуствују и лица која на седницу позове председник Комисије.

Комисија своје одлуке, налазе и ставове доноси на седници, већином гласова укупног броја чланова Комисије.

Члан 8.

У одсуству председника, радом Комисије руководи најстарији члан.

За пуноважно доношење одлука Комисије потребно је да седници присуствује најмање три њена члана.

Комисија доноси своје одлуке већином гласова укупног броја чланова Комисије, јавним гласањем.

Припремање и сазивање седнице Комисије

Члан 9.

Техничку припрему седница Комисије врши Служба за НИР и ДАС у договору са председником Комисије.

Свака тачка дневног реда седнице Комисије има свог известиоца.

Позив и материјал за разматрање на седници Комисије доставља се најкасније 3 (три) дана пре одржавања седнице.

Материјал за разматрање на седници Комисије може да буде у форми информације, извештаја или појединачног захтева, односно појединачне представке.

Председник Комисије сазива седницу Комисије писменим путем или електронском поштом.

Уз позив за седницу доставља се предлог дневног реда са одговарајућим материјалима – прилозима.

Позив за седницу Комисије са предлогом дневног реда, материјалом за поједине тачке предлога дневног реда, као и записник са претходне седнице Комисије, достављају се члановима Комисије по правилу пре заказивања седнице Комисије.

Изузетно, у хитним случајевима председник Комисије може сазвати седницу у року краћем од 3 (три) дана, а материјали се у таквим случајевима достављају на самој седници Комисије.

III ПОСТУПАК ПРЕД ЕТИЧКОМ КОМИСИЈОМ

Поступак доношења одлука Комисије у вези са научноистраживачким радом студената

Члан 10.

Са студентским научноистраживачким радом се започиње након што се Комисија сложи са свим поступцима и поднетом документацијом за то истраживање.

Пре доношења одлуке, Комисија разматра да ли је предложено истраживање у складу са општеприхваћеним етичким начелима, актима из члана 1 овог Правилника и нарочито Етичким смерницама комисије:

- да предложено истраживање за студентски научноистраживачки рад није део одбрањене докторске дисертације
- да се ради о оригиналном раду, тј. да предложени рад и резултати рада нису део претходно објављеног истраживања
- да предложено истраживање има научну заснованост и методолошку ваљаност
- да предложено истраживање испуњава услове у вези са аутономијом, добровољношћу и информисаном сагласношћу испитаника, те исправност и потпуност писаних информација које се дају испитанику или његовом законском заступнику према Етичким смерницама које даје ова Комисија
- начин на који се обавља избор испитаника, како се информишу учесници испитивања и како се добија пристанак испитаника да учествује у студији;
- какви су ризици по испитанике
- који је начин формирања узорка и регрутовања испитаника
- питања у вези са секундарном употребом података, а која се односе на истраживачки рад са подацима који су оригинално прикупљени у сврху која није истраживачка
- питања у вези са формирањем анкета (у склопу упитничких истраживања) и квалитативних истраживања (интервјуи и фокус групе)
- питања етичности у раду са огледним животињама
- питања у вези са заштитом поверљивости података
- провера да ли постоји сумња у постојање плагирања, лажног ауторства, измишљања и кривотворења резултата
- питања у вези са коришћењем вештачке интелигенције

Члан 11.

Приликом подношења захтева за одобрење научноистраживачког рада, студент/и заједно са својим ментором/има достављају Комисији следећу документацију:

- наслов рада;
- протокол истраживања;
- попуњен образац уз пратећу документацију која је обрасцем предвиђена;
- по потреби друге документе које Комисија затражи.

Члан 12.

Комисија може да захтева да се пружи додатна обавештења испитанику када су, према мишљењу Комисије, она потребна да би се заштитила права и/или физички и ментални интегритет испитаника.

Комисија, уколико процени за потребно и сврсисходно, може позвати студента/е и-или ментора/е на разговор.

Рад Комисије у поступку утврђивања повреда Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду и у поступку утврђивања неакадемског понашања у изради научноистраживачких радова студената

Члан 13.

Етичка комисија може дати мишљење да постоји основана сумња да је дошло до повреде Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду и неакадемског понашања у изради научноистраживачких радова студената, на захтев наставника, сарадника и студената Медицинског факултета Универзитета у Београду, Центра за научноистраживачки рад студената и органа из члана 5. овог Правилника. Уколико нађе да постоји основана сумња да је дошло до повреде Кодекса, Етичка комисија је дужна да предмет уступи на разматање Етичкој комисији Факултета.

Комисија неће разматрати анонимно поднете захтеве. Лице које подноси захтев у обавези је да приложи одговарајуће образложење и доказе, тј. терет доказивања је на подносиоцу захтева.

Поступак се спроводи у зависности од врсте поднетог захтева, по поступцима прецизираним у Правилницима из става 1. овог члана.

Члан 14.

Приликом одлучивања на седници Комисије прво се гласа о предлозима датим у материјалима за седницу, а затим о предлозима датим на самој седници Комисије оним редом којим су предлози давани.

По завршеном гласању председник Комисије утврђује резултат гласања и саопштава одлуку.

Члан 15.

Кад председник Комисије отвори седницу приступа се усвајању записника са претходне седнице.

Сваки члан Комисије има право да стави примедбе на записник. Приликом усвајања записника Комисија одлучује и о примедбама које су стављене на записник.

После усвајања записника са претходне седнице Комисије, Комисија приступа усвајању дневног реда седнице.

Члан 16.

Председник Комисије и сваки члан Комисије може и на самој седници да предложи да се на дневни ред седнице стави одређено питање, уз обавезу образлагања хитности тог предлога, не улазећи при томе у његову садржину.

О хитности предлога одлучује се на самој седници.

Члан 17.

Разматрање и одлучивање на седници Комисије врши се по тачкама утврђеног дневног реда.

О свакој тачки дневног реда отвара се расправа.

Пре почетка расправе, известилац даје кратко образложење.

Члан 18.

Председник Комисије у току расправе даје реч члановима Комисије по редоследу пријављивања.

Члан 19.

Поводом разматрања појединих тачака дневног реда, у дискусији могу учествовати и друга присутна лица која нису чланови Комисије, а што је ближе одређено чланом 8. овог Правилника.

Члан 20.

Одлука Комисије може бити:

- одобрење/повољно мишљење;
- захтев за измену пре давања одобрења/повољног мишљења (одобрење уз измене);
- одбијање/негативно мишљење и
- суспензија било којег раније датог одобрења/повољног мишљења.

Поступак жалбе

Члан 21.

Студент-аутор и ментор научноистраживачког рада, о чијем је раду/предлогу рада, Комисија дала негативну препоруку, тј. препоруку за одбијање/негативно мишљење, имају право жалбе Етичкој комисији Факултета на одлуку, у року од 8 (осам) дана од достављања препоруке.

Жалба се подноси овој комисији која је заједно са својим мишљењем прослеђује Етичкој комисији Факултета.

О жалби одлучује одлучује Етичка комисија Факултета у складу са прописима који регулишу надлежност и рад ове комисије.

IV ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Ступање на снагу

Члан 22

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од објављивања на огласној табли и сајту Факултета.

НАСТАВНО-НАУЧНО ВЕЋЕ
МЕДИЦИНСКОГ ФАКУЛТЕТА
ДЕКАН

Проф. др Лазар Давидовић